

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugpjūčio 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė) ir Jūratės Varanauškaitės, susipažinusi su 2023 m. liepos 27 d. paduotu atsakovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros, kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 2 d. sprendimo peržiūrėjimo

nustatė:

Ieškovas kreipėsi į teismą, prašydamas priteisti iš atsakovės 2500 Eur turtinę žalą, 1 000 Eur neturtinę žalą; 5 proc. dydžio metines procesines. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2022 m. gruodžio 28 d. sprendimu ieškinį atmetė. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. gegužės 2 d. sprendimu ieškovo apeliacinį skundą patenkino iš dalies, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują – ieškinį tenkino iš dalies: priteisė ieškovui iš Lietuvos Respublikos 2 500 Eur (dviejų tūkstančių penkių šimtų eurų) išlaidas, patirtas baudžiamajame procese už teisinę gynybą, 5 (penkių) procentų metines palūkanas už priteistą sumą (2 500 Eur) nuo bylos iškėlimo teisme (2022 m. gegužės 16 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir 675 Eur (šešių šimtų septyniasdešimt penkių eurų) bylinėjimosi išlaidas. Kitą ieškinio dalį atmetė.

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 2 d. sprendimą ir palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. gruodžio 28 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui. Taigi, kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, taip pat nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuotai pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus:

1. Apeliacinės instancijos teismas ignoravo materialiosios teisės normą, t. y. CPK 6.272 straipsnio 1 dalies, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.249 straipsnio bei procesinės teisės normos (Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 106 straipsnio) reikalavimus ir šis pažeidimas turėjo įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Apeliacinės instancijos teismas nenustatė, jog ikiteisminio tyrimo pareigūnai ar prokuroras padarė baudžiamojo proceso pažeidimus ar esmines klaidas, atliekant ikiteisminį tyrimą ir ieškovo atžvilgiu bei perduodant bylą nagrinėti teismui, t. y. atsakovės neteisėtų veiksmų. Tokiu būdu apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą. Teismas išvadas grindė Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarime nurodytais argumentais, akcentavo, kad nors bylos nutraukimo metu įstatyminiu lygmeniu dar nebuvo įtvirtinta galimybė proceso šaliai į patirtų išlaidų už advokato teisinę pagalbą atlyginimą išteisinimo atveju, tačiau ieškovas, vadovaujantis bendraisiais teisės principais ir siekiant teisinio reguliavimo spragų užpildymo bei užtikrinant tinkamą teisės į teisminę gynybą įgyvendinimą, turi teisę į šių išlaidų atlyginimą iš valstybės. Teismas nepagrįstai vadovavosi ginčo santykių metu dar negaliojusiu teisiniu reguliavimu.

2. Apeliacinės instancijos teismas patirtų baudžiamojoje byloje išlaidų už teisinę gynybą atlyginimą grįsdamas argumentais, jog šiuo atveju baudžiamojo proceso išlaidos gali būti priteisiamos nesant neteisėtų atsakovo veiksmų, skundžiamame sprendime nesivadovavo kasacinio teismo praktikoje suformuotomis specialaus civilinės deliktinės atsakomybės instituto taikymo ir aiškinimo taisyklėmis ir nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos praktikos.

3. Praktikoje teismai, nagrinėdami panašaus pobūdžio civilines bylas, kuriose buvo sprendžiamas klausimas dėl advokato išlaidų priteisimo, nevienodai taiko CK 6.272 straipsnio, BPK 106 straipsnio 3 dalies, CK 6.249 straipsnio nuostatas teisiniams santykiams, kurie susiformavo iki Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarimo priėmimo (vienais atvejais tenkina ieškovų reikalavimus (Kauno apygardos teismo 2023 m. birželio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-676-1043/2023), kitais – atmeta (Vilniaus apygardos teismo 2023 m. sausio 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-202-430/2023, Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. balandžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-217-450/2023).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliamas teisės klausimų, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Tačiau kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, kad toks šių normų aiškinimas turi esminės reikšmės vienodam

teisės aiškinimui ir taikymui ir galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą). Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Atsisakyti priimti kasacinį skundą ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos Alė Bukaviniene

Sigita Rudėnaitė

Jūratė Varanauskaitė